

# Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/202041,Podsumowanie-prac-ekshumacyjnych-na-Kalwarii-Wilenskiej-na-Litwie.html>  
03.03.2026, 01:43

## Podsumowanie prac ekshumacyjnych na Kalwarii Wileńskiej na Litwie

**Zakończył się trzeci etap prac poszukiwawczych na terenie Kalwarii Wileńskiej (Wilno, Litwa). Zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN od jesieni ub. roku prowadzi działania zmierzające do odnalezienia i ekshumacji szczątków żołnierzy Armii Krajowej poległych w 1944 r. w bitwie pod Krawczunami. W 2023 r. zespół IPN podjął szczątki należące do dziewięciu osób, obecnie ekshumowano szczątki co najmniej 15 żołnierzy.**

Polegli żołnierze Armii Krajowej zostali pochowani na terenie Kalwarii Wileńskiej w zbiorowych mogiłach, przy figurze Matki Bożej. Według różnych szacunków miało być tam pochowanych od 30 do 76 osób. Niespełna dwadzieścia lat po wojnie Sowieci zniszczyli teren Kalwarii burząc kaplice i obiekty kultu religijnego.

### **Ekshumacja i przeniesienie szczątków (1979)**

W 1979 r. w miejscu pochówku żołnierzy przeprowadzono ekshumacje. Wydobyte szczątki przeniesiono na pobliski cmentarz przy kościele kalwaryjskim. Ustalenia podjęte w wyniku prac przeprowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej w 2023 i 2024 r. potwierdziły podejrzenia, iż ekshumacje te przeprowadzone były w sposób dalece niedbały (m.in. przy użyciu koparki), a w ziemi wciąż pozostawały nieekshumowane fragmenty szkieletów poległych żołnierzy.

### **Prace poszukiwawcze (2023)**

Pierwszy etap prac poszukiwawczych (wrzesień 2023 r.) pozwolił ustalić, że groby poszukiwanych żołnierzy znajdują się poza obrębem współcześnie istniejącego upamiętnienia. Fakt ten ukazał konieczność pilnego przeprowadzenia kolejnego etapu prac, gdyż istniało uzasadnione ryzyko uszkodzenia lub utracenia szczątków podczas zwykłych prac prowadzonych na terenie parku.

W trakcie drugiego etapu prac (październik 2023) zespół IPN odnalazł jeden grób, a w nim częściowo zniszczone szczątki polskich żołnierzy. Tylko jeden spośród dziewięciu odnalezionych szkieletów pozostał w stanie nienaruszonym. W mogile odnaleziono także liczne artefakty - wojskowe guziki, orzełki, medaliki, fragmenty mundurów i oporządzenia wojskowego.

### **Prace poszukiwawcze (2024)**

Tegoroczny etap prac prowadzono w dniach 6-24 maja br. Aby przebadać cały teren

upamiętnienia wykonano 9 sondaży, w ramach których ujawniono trzy mogiły zbiorowe (częściowo zniszczone), a w nich szczątki należące do co najmniej 15 osób. Podobnie jak w ub. roku przy szczątkach znajdowały się przedmioty osobiste oraz elementy umundurowania.

W trakcie wszystkich trzech etapów prac na Kalwarii Wileńskiej odnaleziono szczątki należące do co najmniej 24 osób. Zostaną one przekazane do dalszych badań antropologicznych i genetycznych.

Badania na terenie Kalwarii Wileńskiej podjęto w oparciu o starania rodzin poległych żołnierzy oraz władz państwowych RP, a wspomagali je wolontariusze ze Stowarzyszenia Odra-Niemen.

*BPiI IPN, 29.05.2024 r.*